

N:o 42.

Af herr **A. Svensson** i Bossgården, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om tillägg till 15 § i gällande folkskolestadga.*

En man, som inlagt stora förtjenster om vårt skolväsende, yttrar i medio af detta århundrade: »då barnen ej kunna komma till skolan, bör skolan söka komma till dem.» Med detta yttrande vill väl denne på sin tid utmärkte skolman (Torsten Rudenschöld) hafva uttalat den principen, att myndigheterna böra söka tillmötesgå alla billiga önskningsar från folkets sida. En obestriddlig sanning är ock, att denna princip i mångt och mycket blifvit följd under de senare årens skollagstiftning. I rent sanitära hänseenden lemnar den 1882 utgifna skolstadgan anvisningar och föreskrifter, på det barnen ej måtte öfveranstängas och deras helsa lida men af ett längre vistande i genom öfverbefolkning eller af annan anledning osunda skolsalar. Ett sådant stadgande innehålles ju i 15 § af ofvannämnda stadga, der det bland annat föreskrives i mom. 2, »att emellan förmiddagens och eftermiddagens lärotimmar lemnas en längre ledighet, hvilken, med hänsyn till förhållandena under olika årstider och på olika orter, bör utsträckas till en eller två timmar.» Att detta stadgande mångenstädes kan vara behöfligt såsom en motvigt mot ett allt för dagsverksmessigt bedrivande af skolarbetet, vill jag icke bestrida, men på den ort jag har äran representera har detta stadgande äfven framkallat allvarsamma bekymmer, enär det synes lägga hinder i vägen för den på många ställen med mycken fördel praktiserade anordningen att låta den dagliga undervisningen fortgå 5 timmar med det i samma mom. före-

skrifna afbrottet mellan hvarje lästimme. Att en sådan anordning, förständigt tillämpad, skulle vara öfveransträngande för barnen kan så mycket mer ifrågasättas, som barnen i synnerhet på landet ofta endast hvarannan dag hafva skolskyldighet.

Att den åter af församlingar, skolråd och äfven folkskoleinspektörer mångenstädes befunnits synnerligen fördelaktig, kan jag vitsorda. Fördelarne äro ganska många, och vill jag endast anföra några:

Den en à två timmar långa middagsrasten, som i disciplinärt hänseende merendels torde lemna åtskilligt öfrigt att önska, försvinner.

Barnen behöfva ej utrustas med mat för middagsspisning vid skolan, ej heller fortsätta skolarbetet i en sal, som, efter att hafva varit apterad till matrum, städsse lemna åtskilligt öfrigt att önska i afseende på luftförhållandena, utan få barnen i stället komma hem till middagen och efter intagandet af en »lagad» måltid öfvas i att lemna föräldrarne en ofta välbehöflig hjälp med arbete i hemmet, hvarförutom den visat sig vara synnerligen bidragande att befordra jemnare skolgång — en ganska vigtig sak för ett framgångsrikt skolarbete. I detta senare hänseendet tager jag mig friheten anföra, hvad inspektören öfver Vinköls, Vilska med flera kontrakt af Skara stift yttrar. Sedan han å sidan 52 i berättelsen för 1882—1886 omnämmt, att läsningen i folkskolorna inom Källands kontrakt är på detta sätt ordnad, säger han: »*Ett faktum är, att skolgången inom detta kontrakt är jemnare och bättre än inom något af de öfriga sju kontrakten, såsom jag längre ned får tillfälle att visa.*»

Och å sidan 56 i samma berättelse visar han med siffror, att då hvarje barn i medeltal varit frånvarande i de öfriga kontrakten af hans inspektionsdistrikt från och med 12 till och med 21 dagar under läsåret 1885, har hvarje barn inom Källands kontrakt, der läsningen pågår från 8 f. m. till 1 e. m., varit frånvarande i medeltal endast 8 dagar.

Från dessa trakter hafva ju ock under senare tiden åtskilliga skolråd och församlingar hos Kongl. Maj:t sökt och vunnit rättighet att på sistnämnda sätt ordna läsningen i sina skolor. Om nu ock rättelse i detta syfte på så sätt kan vinnas, är dock denna utväg förenad med ej ringa besvär.

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, vågar jag härmed vördsammt föreslå,

att Riksdagen för sin del hos Kongl. Maj:t anhåller, att till 2 mom. af 15 § i »Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga angående folkundervisningen i riket, gifven Stockholms slott den 20 januari 1882», måtte göras följande tillägg:

»Såvida ej skolråd och församlingar i samråd med inspektören finna det fördelaktigare att låta den dagliga undervisningen fortgå i sammanhängande följd, då ej läsningen utsträcker öfver 5 timmar dagligen.»

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 19 januari 1889.

Anders Svensson,
Bossgården, Skaraborgs län.

Häruti instämmer:

E. Fredholm.

N:o 43.

Af herr **A. Svenson** i Edum, om ändringar i 26 och 36 §§
konkurslagen.

Det är med bekymmer hvarje rättänkande ser, huru många gäldenärer nu för tiden på allt sätt söka att undanhålla sin egendom borgenärerna till förfång. Detta tillgår, som hvar man känner, på många sätt, mest genom så kallad försäljning; man blott räknar ut det så, att man undgår lagens straffande arm. Samvetets röst vill man lugna med att man »uppper» allt hvad man för tillfället har, och detta oakadt man en längre tid förberedt sig på saken att på ett eller annat sätt undanhålla egendom. Det ligger en stor moralisk fara uti detta tillvägagående.